

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku F. S.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o prawo do renty rolniczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 marca 2012 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 17 stycznia 2012 r.,

1. oddała zażalenie,

2. przyznaje adwokatowi J. Ś. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację ubezpieczonego F. S. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 października 2011 r. Ubezpieczony nie był obecny przy

ogłoszeniu wyroku. W dniu 9 grudnia 2011 r. ubezpieczony złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 22 grudnia 2011 r. Sąd Apelacyjny uwzględnił ten wniosek. W dniu 13 stycznia 2012 r. ustanowiony z urzędu pełnomocnik ubezpieczonego złożył do Sądu Apelacyjnego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 grudnia 2011 r. oraz o sporządzenie uzasadnienia tego wyroku. W uzasadnieniu wniosku o przywrócenie terminu pełnomocnik ubezpieczonego powołał się na to, że o wyznaczeniu go przez Okręgową Radę Adwokacką na pełnomocnika F. S. dowiedział się dopiero w dniu 7 stycznia 2012 r., zatem nie mógł oczywiście zażądać uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od jego ogłoszenia.

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2012 r. Sąd Apelacyjny: na podstawie art. 168 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 7 grudnia 2011 r. (pkt 1.); na podstawie art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia tego wyroku (pkt 2.).

W uzasadnieniu tego postanowienia zauważono, że chodzi o sprawę w której apelację oddalono, dlatego – stosownie do art. 387 § 1 i § 3 k.p.c. uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona – w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji - zażądała doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem. Skoro sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 7 grudnia 2011 r., to tygodniowy termin do żądania przez stronę jego uzasadnienia upłynął w dniu 14 grudnia 2011 r. Pełnomocnik ubezpieczonego złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w dniu 13 stycznia 2012 r., a zatem z kilkutygodniowym uchybieniem temu terminowi. Sąd Apelacyjny uznał, że wskazane we wniosku okoliczności opóźnienia dotyczą wyłącznie ustanowienia pełnomocnika już po upływie przedmiotowego terminu dla strony. Działanie, czy zaniechanie samego pełnomocnika mogłoby mieć znaczenie jeśli przyczyniłoby się do opóźnienia. Pełnomocnik ubezpieczonego powinien wykazać, że w terminie do żądania uzasadnienia wyroku po stronie ubezpieczonego zaistniały okoliczności uniemożliwiające mu złożenie przedmiotowego wniosku. Tego pełnomocnik ubezpieczonego nie uczynił. W konsekwencji Sąd uznał, że pełnomocnik

wnioskodawcy nie przedstawił żadnych okoliczności usprawiedliwiających uchybienie przez ubezpieczonego terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 7 grudnia 2011 r.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego (w całości) ubezpieczony zaskarżył zażaleniem zarzucając naruszenie przepisu art. 331 k.p.c. przez jego niezastosowanie i odrzucenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w sytuacji, gdy istniały podstawy do jego uwzględnienia, bowiem pełnomocnik wnioskodawcy w sposób prawidłowy złożył uzasadniony wniosek o przywrócenie terminu do złożenia przedmiotowego wniosku dopełniając jednocześnie tej czynności.

Żalący się wniósł o:

- 1) na podstawie art. 380 k.p.c w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. o rozpoznanie postanowienia Sądu Apelacyjnego w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku;
- 2) o uchylenie zaskarżonego postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny;
- 3) zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu nieuiszczonej dotychczas ani w całości ani w części oraz kwoty 30 zł z tytułu opłaty sądowej od zażalenia.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że uchybienie przez ubezpieczonego terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wiąże się, ze złożonym przez ubezpieczonego wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu; „fakt ten zrodził po jego stronie przekonanie”, że ustanowiony w sprawie pełnomocnik podejmie czynności umożliwiające skuteczne wniesienie skargi kasacyjnej. Ponieważ jednak pełnomocnik ubezpieczonego został ustanowiony już po upływie siedmiodniowego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, to dopiero wówczas miał on rzeczywistą możliwość złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. W związku z

tym z przyczyn niezawinionych nie był w stanie w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zażądać doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z niekwestionowanych w zażaleniu okoliczności jasno wynika, że strona (ubezpieczony) działała w sprawie bez pełnomocnika aż do ustanowienia pełnomocnika z urzędu postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 22 grudnia 2011 r. Strony nie zastępował pełnomocnik w czasie biegu terminu do zażądania doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem. Termin ten upłynął w dniu 14 grudnia 2011 r.

Jeżeli uchybienie terminowi dotyczy strony działającej osobiście (bez pełnomocnika), to przywrócenie terminu mogłoby wynikać ze względu na brak winy tej działającej osobiście strony (art. 168 § 1 k.p.c.). Brak winy strony należało uprawdopodobnić we wniosku o przywrócenie terminu. Wynika to z art. 169 § 2 k.p.c. Obowiązek uprawdopodobnienia okoliczności uzasadniających wnioski o którym mowa w tym przepisie – co należy ponownie podkreślić – odnosi się do strony działającej w sprawie bez pełnomocnika. Tymczasem w przedmiotowym wniosku o przewrócenie terminu, pełnomocnik ubezpieczonego powołał się wyłącznie na okoliczności ustanowienia pełnomocnika z urzędu, że ustanowienie to nastąpiło już po upływie terminu przewidzianego dla strony do zażądania doręczenia jej wyroku z uzasadnieniem. W tej sytuacji, skoro wniosek o przywrócenie terminu nie podawał żadnych okoliczności (przyczyn), które dotyczyłyby strony, które wyjaśniałyby powody dla których strona nie zachowała terminu, nie nasuwa wątpliwości wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia ustalenie Sądu Apelacyjnego, że nie są uprawnopodobnieniem braku winy strony, okoliczności nie dotyczące przyczyn niezachowania terminu, ale dotyczące wyłącznie działania pełnomocnika ustanowionego później.

Nie jest także wystarczającym uprawdopodobnieniem braku winy strony okoliczność powołana w rozpoznawanym zażaleniu, ta mianowicie, że ubezpieczony w dniu 9 grudnia 2011 r., to jest przed upływem przedmiotowego terminu, wystąpił do Sądu z wnioskiem o ustanowienie mu pełnomocnika z urzędu.

W zażaleniu nie zostały przedstawione żadne okoliczności, które mogłyby wskazywać i uprawdopodobnić, że zaniechanie przez ubezpieczonego złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wynika z usprawiedliwionego przekonania ubezpieczonego, - jak to określono w zażaleniu – iż ustanowiony w sprawie pełnomocnik podejmie czynności, umożliwiające wniesienie skargi kasacyjnej. Wnoszący zażalenie w żaden sposób nie uprawdopodobnił swego twierdzenia, a chodzi przecież o prostą dostępną stronie działającej bez adwokata czynność procesową oraz o sytuację, w której strona chociaż wystąpiła o ustanowienie jej adwokata z urzędu, to przecież nie może przewidywać, że uzyska możliwość działania w jej imieniu przez pełnomocnika przed upływem tygodniowego terminu określonego w art. 387 § 1 k.p.c.

Z powyższych przyczyn wobec bezzasadności zażalenia należało je oddalić stosownie do art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.